

B E S L I S S I N G**T U C H T R A A D V O O R A D V O C A T E N
V A N D E O R D E S V A N H E T R E C H T S G E B I E D
A N T W E R P E N****E E R S T E K A M E R**

Inzake **TAA/SA/0461/2023**

Referentie balie: **BPA/22-23/0160/TU/PSH**

Mr. X, advocaat

1. Tenlasteleggingen

Mr. X wordt vervolgd om bij inbreuk op art. 455 van het gerechtelijk wetboek en art. 1 van de codex deontologie voor advocaten handelingen te hebben gesteld die een inbreuk uitmaken op de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid, die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen, en daardoor de eer van de Orde van advocaten te hebben geschaad, meer bepaald door bij inbreuk op art. 446 quater van het gerechtelijk wetboek en de artt. 134 en 136 van de codex deontologie voor advocaten :

1. volgende gelden beschikbaar op de derdenrekening BE63 ... niet te hebben doorgestort :
 - a. betaling op 18.11.2013 van 5.000,00 euro in dossier ...
 - b. betaling op 15.07.2016 van 5.930,90 euro in dossier ...
 - c. betaling op 05.10.2016 van 18.141,07 euro in dossier ...
 - d. betaling op 21.03.2017 van 2.043,98 euro in dossier ...
 - e. betaling op 14.01.2019 van 737,30 euro in dossier ...
2. negatieve bedragen op de debiteurenlijst te hebben toegestaan in Kleos, softwareprogramma voor advocaten
3. onwaarachtige rapportering inzake derdengelden aan de stafhouder te hebben uitgebracht

2. De procedure

Per aangetekend schrijven van 18.10.2022 werd mr. X ervan in kennis gesteld dat aangaande de ten deze vervolgde feiten een tuchtonderzoek tegen hem werd geopend, en per brief van zelfde dag werd mr. A aangesteld als onderzoeker.

Die feiten werden ter kennis van de stafhouder gebracht in een formele klacht die reeds op 17.05.2022 door mr. B tegen mr. X was neergelegd.

In reactie hierop richtte stafhouder mr. C op 15.07.2022 een schrijven aan de Antwerpse stafhouder, waarin hij zich kenbaar maakte als raadsman van mr. X, diens standpunt over de in de klacht geformuleerde feiten uiteenzette en meteen ook een klacht tegen mr. B formuleerde.

Mr. X werd op 22.11.2022 en op 14.02.2023 door de onderzoeker gehoord. Tijdens het laatste verhoor liet mr. X zich door zijn raadsman bijstaan.

Per aangetekend schrijven van 22.09.2023 werd mr. X voor de Tuchtraad opgeroepen. De zaak werd ter zitting van 28.11.2023 behandeld. Mr. X was samen met zijn raadsman ter zitting aanwezig. Zij verwezen daarbij naar de argumenten, reeds uiteengezet in de brief van 15.07.2022 van stafhouder C.

3. Beoordeling

3.1 DE INGEROEPEN DADING

Mr. X meent vooreerst dat de op 17.05.2022 door mr. B tegen hem ingediende klacht niet ontvankelijk is ingevolge de dading die op 28.05.2021 tussen alle toenmalige vennoten van de bv ... ADVOCATEN werd afgesloten, en waarin alle betrokken partijen, waaronder ook mr. B, onherroepelijk afstand deden van elk verhaal, procedure of vordering die betrekking zou hebben op het geschil dat met de tussengekomen dading werd beslecht (stuk 3.4.a, art. 2).

Advocaten kunnen elkaar in een contractueel beding het recht niet ontzeggen om een inbreuk tegen de regels die aan de beoefening van de advocatuur ten grondslag liggen en die hun particulier belang ver overstijgen, ter kennis van de tuchtoverheid te brengen.

In een tuchtprocedure is de klager overigens geen belanghebbende partij (Jo STEVENS en Georges-Albert DAL, *Advocantentucht*, Wolters-Kluwer, 2022, nr. 8 p. 35) zodat hij daar ook geen eisen kan stellen die tegen de over zijn privébelangen afgesloten dading zouden ingaan.

De kennisname van de feiten waarvoor mr. X zich ten deze moet verantwoorden, kan dan ook niet beschouwd worden als op onrechtmatige wijze verkregen.

De opening van een tuchtonderzoek is overigens niet afhankelijk van een formele klacht: de stafhouder kan een tuchtonderzoek openen ongeacht het kanaal waarlangs de feiten hem zijn bekend gemaakt.

3.2 RAPPORTERING DERDENGELDEN

Ter zitting argumenteerde mr. X dat de rapporteringsplicht inzake derdengelden nog maar relatief recent is, en slechts geldt voor dossiers waarin een bedrag van meer dan 2.500,- euro langer dan twee maanden op de derdenrekening blijft staan.

De verplichting om elk jaar aan de stafhouder een overzicht te bezorgen van de per 31 december nog niet doorbetaalde derdengelden, geïndividualiseerd per dossier, werd reeds ingevoerd door art. III.2.8.3 van de Codex deontologie van 24.06.2014, van kracht sedert 01.01.2015.

Met ingang van 01.09.2016 werd de Codex opnieuw genummerd zonder wijziging aan zijn inhoud, waardoor art. III.2.8.3 vanaf dan art. 136 werd.

Op 03.07.2020 besliste de algemene vergadering van de OVB aan art. 136 toe te voegen dat voortaan ook alle bedragen die meer dan 2 maanden op de derdenrekening zijn gebleven afzonderlijk aan de stafhouder moesten worden gerapporteerd voor zover het per dossier of per cliënt gaat om een bedrag van meer dan 2.500,- euro (Belgisch Staatsblad 22.07.2020, van kracht sedert 22.10.2020)

Concreet betekent dit dus dat alleszins vanaf 2021 alle bedragen, groter dan 2.500,- euro, die per 31.12.2020 langer dan twee maanden op de derdenrekening stonden, afzonderlijk aan de stafhouder moesten worden gesignaleerd, terwijl de verplichting om elk jaar een overzicht te bezorgen van de per 31 december nog niet doorbetaalde derdengelden al sedert 01.01.2015 bestaat.

Daarnaast werd de evidente verplichting om derdengelden binnen de kortste keren aan hun bestemming over te maken reeds op 19.01.1989 uitdrukkelijk bevestigd in art. 4 van het Reglement op de verhandeling van gelden of cliënten dd. 19.01.1989 van de Nationale Orde van advocaten, sedert 01.01.2015 overgenomen in art. III.2.8.5 (thans art. 134) van de Codex deontologie voor advocaten, terwijl nu ook art. 446 quater § 4 van het gerechtelijk wetboek (ingevoerd bij wet van 21.12.2013) de verplichting tot onmiddellijke doorstorting van derdengelden uitdrukkelijk oplegt.

3.3 TEN LASTE GELEGDE FEITEN

3.3.1

Op 18.11.2013 werd de derdenrekening van de associatie .bv ... ADVOCATEN gecrediteerd met 5.000,- euro. Slechts op 16.08.2022 en na meerdere herinneringen werd hiervan 4.450,- euro aan de voormalige cliënt terugbetaald, dit is bijna negen jaar later.

Het betreft een oud dossier, waarin het kantoor al in 2014 door een ander advocatenkantoor was opgevolgd. Mr. X stelt dat mr. B zich opwierp als managing partner voor het ganse kantoor, die zorgde voor de jaarlijkse rapportering van de derdengelden aan de stafhouder.

Mr. B betwist deze bewering en stelt dat elke vennoot weliswaar periodiek geïnformeerd werd over de stand van de derdenrekening, maar voor de derdengelden die nog niet waren doorgestort voortging op de uitleg die daarover gegeven werd door de *dominus litis* van het dossier. Deze uitleg lijkt plausibel.

Mr. X stelt dat mr. B de *dominus litis* was van dit dossier, en dat dit later “plots” veranderd werd, maar mr. B betwist dit en stelt dat mr. X van bij aanvang de *dominus litis* was.

Het wordt niet betwist dat in dit dossier voor een totaal van 4.008,- euro facturen onbetaald openstonden (4 facturen van 28.11.2013 en 13.02.2014, waaronder een factuur van 28.11.2013 voor 550,- euro, waarmee de ontvangsten derdengelden op 16.08.2022 blijktbaar werden gecompenseerd).

Kort voordien, op 18.11.2013, had één van de cliënten de som van 5.000,- euro op de derdenrekening van het kantoor overgeschreven als schadevergoeding voor de fiscus, waartoe de cliënten veroordeeld waren.

Als bijlage aan zijn brief van 15.07.2022 bezorgde stafhouder B een reeks e-mails waarin de cliënt vroeg hem dit bedrag terug te betalen omdat het blijktbaar nog steeds niet aan de fiscus was doorbetaald. Al die e-mails (waarvan de oudste al dateert van 17.12.2013) waren geadresseerd aan mr. X en niet aan mr. B (stuk 3.2.2).

Na die eerste e-mail volgden nog herinneringen op 03.10.2017, 26.02.2018 en 13.06.2018, allemaal geadresseerd aan mr. X, die op 05.10.2017 zelfs de ontvangst van één van die e-mails bevestigde (stuk 3.2.2).

Ook de factuur van 550,- euro waarmee het in 2013 ontvangen bedrag van 5.000,- euro op 16.08.2022 werd gecompenseerd toen 4.450,- euro werd terugbetaald, was door mr. X ondertekend (stuk 3.5.3).

Al die elementen samen wijzen erop dat mr. X wel degelijk de *dominus litis* was in dit dossier, en dat hij ook na meerdere aanmaningen tot terugbetaling van de cliënt te hebben ontvangen, de gelden jarenlang onder zich hield.

Het bedrag van 5.000,- euro werd elk jaar weliswaar correct aan de stafhouder gerapporteerd, maar in februari 2021 werd als uitleg voor het langere oponthoud dan twee maanden vermeld : *nog te verrekenen met ereloon, discussie cliënt*.

Dit was manifest onjuist : uit de brief van 13.06.2018 die hij van één van de cliënten ontving, blijkt dat deze toen al de nog openstaande facturen niet wilde betalen omdat zijn advocaat de som van 5.000,- euro niet aan de fiscus had overgemaakt, waardoor deze een bedrag van meer dan 6.000,- euro inhield. 3.3.2.

Op 15.07.2016 werd de derdenrekening van de associatie ... ADVOCATEN bv gecrediteerd met 5.930,90 euro. Slechts op 25.01.2022 werd hiervan 2.965,95 euro aan de cliënt terugbetaald, dit is meer dan vijf jaar en zes maanden later. Het wordt niet betwist dat mr. X de *dominus litis* was van het dossier.

Het ontvangen bedrag van 5.930,90 euro betrof procedurekosten die de tegenpartij verschuldigd was, en waarvan mr. X de integrale overmaking aan de cliënt aankondigde in zijn e-mail van 05.07.2016. Hierna, zo schreef hij in de mail, *ga ik over tot afsluiting van mijn dossier*.

Het ontvangen bedrag werd echter niet overgemaakt en op 30.09.2016 werd aan de cliënt een bedrag van 121,- euro gefactureerd als vergoeding voor de diensten en uitgezette kosten *voor de periode van 05.07. 2016 tot 26.09.2016*.

Vermits mr. X op 05.07.2016 aankondigde dat hij na doorstorting van de rechtsplegingsvergoeding zou overgaan tot afsluiting van het dossier, is het wel vreemd dat hij op 25.01.2022 - bijna zes jaar later - die rechtsplegingsvergoeding toch nog compenseerde met een factuur voor 2.965,- euro (toevallig de helft van de ontvangen rechtsplegingsvergoeding) *voor diensten en kosten voor de periode tot 25.01.2022*.

Het bedrag van 5.930,90,- euro werd elk jaar weliswaar correct aan de stafhouder gerapporteerd, maar in februari 2021 werd als uitleg voor het langere oponthoud dan twee maanden vermeld : *nog te verrekenen met op te maken ereloonnota*.

Het is blijkbaar slechts onder druk van de ondertussen met mr. B gerezen discussie - die slechts op 17.05.2022 klacht hiervoor zou neerleggen - dat aan deze al jaren aanslepende onjuiste situatie van de derdenrekening iets werd gedaan.

3.3.3.

Op 05.10.2016 werd de derdenrekening van de associatie bv ... ADVOCATEN gecrediteerd met 18.141,07 euro. Het betrof door tegenpartij verschuldigde procedurekosten, die op 21.02.2022 integraal aan de cliënt werden overgemaakt, dit is opnieuw meer dan vijf jaar later. Het wordt niet betwist dat mr. X de *dominus litis* was van het dossier.

In zijn e-mail van 25.01.2022 geeft mr. X aan de cliënt toe dat het bedrag al veel eerder had moeten overgemaakt worden en biedt hij zijn verontschuldiging hiervoor aan.

In de nota's die stafhouder C als bijlage aan zijn brief van 15.07.2022 neerlegde beweert mr. X dat hij getracht heeft het ontvangen bedrag te compenseren met een nog tegenover een andere vennootschap van dezelfde groep openstaand ereloon van 911,44 euro, maar deze bewering wordt door niets gestaafd en het naar verhouding kleine ereloon rechtvaardigt geenszins de inhouding van 18.141,07 euro.

Ook het bedrag van 18.141,07,- euro werd elk jaar weliswaar correct aan de stafhouder gerapporteerd, maar in februari 2021 werd als uitleg voor het langere oponthoud dan twee maanden vermeld : *nog te verrekenen met ereloon, discussie cliënt*. Dit was manifest onjuist.

3.3.4.

Op 21.03.2017 werd de derdenrekening van de associatie bv ... ADVOCATEN gecrediteerd met 2.043,98 euro. Slechts op 14.02.2022 werd het bedrag verrekend met een ten laste van een andere vennootschap nog openstaande factuur van 2.160,- euro. De cliënt werd evenwel slechts op 07.07.2022 over deze verrekening ingelicht.

Ook hier gaat het over een wederrechtelijke boekhoudkundige situatie die weer bijna vijf jaar heeft voortgeduurd. Ook in dit dossier is geen betwisting dat mr. X de *dominus litis* was.

Het bedrag van 2.043,98,- euro werd elk jaar correct aan de stafhouder gerapporteerd, en vermits het kleiner is dan 2.500,- euro diende geen uitleg te worden verstrekt over het te lange verblijf op de derdenrekening. Een inbreuk op de rapporteringsplicht is in dit dossier niet bewezen; een wederrechtelijke veel te lange aanhouding van het bedrag op de derdenrekening daarentegen wel.

3.3.5.

Op 14.01.2019 werd de derdenrekening van de associatie bv ... ADVOCATEN gecrediteerd met 3.000,- euro. Het betrof een door tegenpartij verschuldigde rechtsplegingsvergoeding, die blijkbaar gecompenseerd werd met een factuur van 30.09.2018 ad 2.262,70 euro zodat nog een saldo restte van 737,30 euro.

Er bestaat geen betwisting dat mr. X de *dominus litis* was in dit dossier. Mr. X stelt dat hij de bedoeling had het saldo van 737,30 euro te compenseren met een nog op te maken factuur, maar hiervan wordt geen enkel bewijs voorgebracht.

Het saldo van 730,30 euro is gedurende bijna 4 jaar op de derdenrekening blijven staan. Het werd elk jaar correct aan de stafhouder gerapporteerd, en vermits het kleiner is dan 2.500,- euro diende aan de stafhouder geen uitleg te worden verstrekt over het te lange verblijf op de derdenrekening.

Ook in dit dossier werd dus geen inbreuk gepleegd op de rapporteringsplicht, maar werd het bedrag op de derdenrekening wel in strijd met art. 446 quater van het gerechtelijk wetboek en art. 134 van de Codex deontologie bijna vier jaar lang op de derdenrekening aangehouden.

3.3.6.

Onder tenlastelegging 2 wordt mr. X vervolgd wegens "*negatieve bedragen op de debiteurenlijst in Kleos, softwareprogramma voor advocaten*". Het is niet duidelijk welke inbreuk onder deze tenlastelegging wordt vervolgd.

In de door mr. B neergelegde klacht (stuk 3.1) worden op p. 6 twee voorbeelden gegeven van dossiers waarvoor in de debiteurenlijst begin 2021 een negatief bedrag voorkwam :

12.9784 :	- 1.049,83 euro
14.10414 en 15.10819 :	- 3.190,29 euro

In zijn repliek op de brief van 15.07.2022 van stafhouder C verwijst mr. B op p. 9 naar een debiteurenlijst van 29.10.2020 waarop niet minder dan 19 negatieve bedragen voorkomen (stuk 3.3.5).

In de brief waarmee de tuchtprocedure voor de Tuchtraad werd aanhangig gemaakt, wordt niet gepreciseerd voor welke van deze bedragen wordt vervolgd en evenmin welke inbreuk hierbij zou zijn gepleegd. Het is niet aan de Tuchtraad om uit te maken welke feiten bij hem aanhangig worden gemaakt.

Wat dit onderdeel betreft is de tuchtvordering niet ontvankelijk.

4. Strafmaat

Een correct beheer van derdengelden is een wezenlijke voorwaarde voor het vertrouwen dat het publiek in de advocatuur moet kunnen stellen. Elke inbreuk te kwader trouw op de ter zake geldende reglementering wordt dan ook zeer streng gestraft want hij schaadt de ganse beroepsgroep.

In het voorliggend dossier betwist mr. X dat de vervolgte inbreuken met opzet werden gepleegd. De Tuchtraad stelt nochtans vast dat het merendeel van de onder tenlastelegging 1 vervolgte feiten jarenlang hebben voortgeduurd, en in één dossier zelfs ondanks meerdere herinneringen vanwege de cliënt.

Uiteindelijk is het slechts ingevolge de bevraging door mr. B die om uitleg verzocht over deze derdengelden, die geleid heeft tot zijn uittreden uit de associatie, dat aan deze reeds sedert jaren aanslepende onregelmatigheden een einde werd gesteld.

Een bewuste inbreuk op de regels inzake het beheer van derdengelden is geen lichte overtreding waarvoor een lichte straf volstaat.

Maar gelet op de afwezigheid van eerdere tuchtrechtelijke veroordelingen en de twijfel over het bestaan van kwade trouw, kan worden volstaan met een voorwaardelijke straf.

Om deze redenen

De Tuchtraad van de Ordes van het rechtsgebied Antwerpen, eerste kamer

recht sprekende in tuchtzaken, in eerste aanleg, met gesloten deuren en op tegenspraak,

verklaart de tuchtvordering niet ontvankelijk wat betreft tenlastelegging 2;

spreekt mr. X vrij voor de onder tenlastelegging 3 vervolgte onjuiste rapportering aan de stafhouder inzake de sub 1,d en 1,e vermelde bedragen;

Verklaart de onder tenlasteleggingen 1,a, 1,b, 1,c, 1,d en 1,e vervolgte feiten evenals de onder tenlastelegging 3 vervolgte onjuiste rapportering aan de stafhouder in februari 2021 inzake de sub 1,a, 1,b en 1,c,- vermelde bedragen bewezen en veroordeelt mr. X voor deze vermengde feiten tot de tuchtstraf van schorsing gedurende een week, met uitstel gedurende een termijn van vijf jaar onder de opschortende voorwaarde dat binnen deze termijn geen nieuwe feiten worden gepleegd die aanleiding geven tot een tuchtstraf.

Hebben deelgenomen aan de behandeling, de beraadslaging en de beslissing: de voorzitter en de assessoren, hierna vermeld;

heeft eveneens deelgenomen aan de behandeling: de secretaris, hierna vermeld;

waren aanwezig bij de uitspraak: de voorzitter en de secretaris, hierna vermeld;

aldus geweest en uitgesproken te Antwerpen op 19 december 2023.

Mr. Dirk GROOTJANS, balie Antwerpen, voorzitter

Mr. Dirk WUYTS, balie Antwerpen, assessor

Mr. Karina ROMMENS, balie Antwerpen, assessor

Mr. Mark SCHUURMANS, balie Antwerpen, assessor

Mr. Wouter LUYCKX, balie Antwerpen, assessor

Mr. Bram NELIS, balie Antwerpen, secretaris